

పరోక్షము-సమక్షము

వేరీరావు, హనుమాయమ్మ నేను ఎట్లాగో అవస్థపడి కలకత్తా మెయిలు అందుకున్నాము. టిక్కెట్లు ఎంత ముందుగా తెప్పించుకోన్నా - మేము బయలుదేరిన సమయాన్ని బట్టి రైలు అందుతుందని అనుకోలేదు. రాత్రిపూట చిన్న చిన్న స్టేషనులలో పెద్ద తరగతుల పెట్టెల తలుపులను తెరపించేలోపల రైలు కదులుతూ ఉంటుంది గార్లు చేసిన హంగామాతో మేము ఎట్లాగో ఎక్కటము జరిగింది రిజర్వు చేసుకోలేక పోయినా ప్రయాణీకులు పోయినా కాళ్ళు చావుకొని నిద్ర పోతున్నారు. చొరవ చేసుకోలేని మేము ముగ్గురము మా పెట్టెమీద కూర్చున్నాము. ప్రయాణీకుల సౌకర్యార్థము కాబోలు దీపము ఆర్పివేయబడ్డది.

ఒక స్టేషను దాటిన తరువాతి - వేరీరావు నా చేతిమీద తిట్టి "ఆమూలగా - పైబర్లు మీద నుంచి వినబడుతున్న మాటలను ఆలకించు" అన్నది.

"ఈరోజుల్లో సంఘ సేవ చేయని ఆడవాళ్ళు ఉన్నారంటారా? చెతిసం మలతో ఎక్కడ మాసి నా వాళ్ళేనంటే నమ్ముతారో - లేదో!" అకంఠ స్వరము ఆ గకముండే రెండు మూడు గొంతులు పెద్దగా నవ్వాయి.

వాళ్ళో కులము గురించి చెప్పాలంటే ఎన్ని రోజులయినా చాలవనుకోండి. మనము ఎంత తలవంచుకొన్నా - వాళ్ళే ఫలకరించి మాట కలుపుతారు. నాకు వాళ్ళ మొగళ్ళను తిలుచుకుంటే విపరీతమైన జాలి కలుగుతూ ఉంటుంది."

విన్నవాళ్ళంతా తన ధోరణికి మెచ్చి అభినందన పూర్వకముగా నవ్వుతారని కాబోలు కాసేపు ఆగినట్లున్నాడు.

"మీకు అనుభవము ఉన్నదో లేదో - నలుగురు ఆడవాళ్ళు ఉంటారా - ఒకరితో మాట్లాడుతూ ఉంటే మరొకరికి కోపము, విధి వినుగులేకుండా పొగుడుతూ ఉంటే నే వాళ్ళు మనుష్యులనుకోండి."

అతడికి ప్రోత్సాహకరముగా ఈసారి నవ్వులు బాగా వినిపించాయి.

"ఏమిటో - పిల్లల తండ్రులను చూస్తే నాకు విపరీతమైన జాలి: ఎందుకో! మీకో తమాషా సంగతి చెప్తాను వినండి. ఈ రోజుల్లో మనముడిని ఎప్పుడుంటూ కూడా

ఆడవాళ్ళు పొడరు పూసుకుంటున్నారు. ఈ సంగతి తెలుసునా?"

ఈసారి నునారు పదిగొంతులు కలిసి నవ్వివట్టే నవ్వాయి. అప్పుడు వేరీరావు ముఖము నలుతురులో చూడగలిగితే ఎంత ఎర్రబడ్డదో తెలిసేది. మా హనుమాయమ్మకు నిద్రే సరిపోయింది.

తరువాత మాకు మాటలు సరిగా వినబడలేదు కాని అప్పుడప్పుడు నవ్వులు మాత్రము వినబడుతూ వచ్చాయి. తెల్లవార వచ్చింది. మెయిలు వేగము రాత్రికంటే కాస్త తగ్గినట్లునిపించింది. రైలు ఆ గగానే మేము పెట్టెను కాస్త ప్రక్కకు జరిపి కూర్చున్నాము.

అయిదారుగురు గబగబా తోసుకుంటూ లోపలికి వచ్చారు. మాకు వెనుకగా ఉన్న బర్లుదగ్గరగా నిలబడి "ఆయన ఇంకా లేవని

ఇల్లిందల సరస్వతీదేవి

ట్లున్నారు. కాసేపు నిలబడిదామా పోనీ" అనుకుంటున్నారు. ఈ సందడికి ఆయన లేవనే లేచాడు. ఎన్ని రకముల అభినందనాలో - ఎన్ని పూలహారాలో శెక్కలేదు. వాళ్ళే ఆనందోత్సాహాలతో ఆయనకు ఊపిరి పలుపలేదు. అయినా చిరునవ్వుతో అన్నీ స్వీకరిస్తున్నాడు. వాళ్ళు స్పెషరు కాఫీ బిస్కెట్లు యిచ్చారు. ఆ స్టేషనులో దొరకే ప్రతికలన్నీ ఆయనకు కొని యిచ్చారు. ఆయన "వద్దు! నాకెందుకు ఇవన్నీ?" అంటూనే రైలుదిగి - పాటుఫారముమీద నిలబడి వాళ్ళు ఘోటో తీస్తామనగానే పూలహారాలు జరికండువా సర్దుకొన్నాడు!

ఇంత చూడవడి ఏమిటా అని కనుక్కుంటే ఆయనలు - ఒక సినిమా నటుడట! ఎలూరు స్టేషను వచ్చేసరికి బండి లేలు అయింది మా ఎనిమిదిన్నర కావచ్చింది.

అప్పటికి ప్రయాణీకులు చాలావరకు దిగిపోయారు. పైబర్లుమీద ఉన్న వారందరూ క్రిందికి దిగారు.

మేము మాటల సందడిలో రైలు నాలుగు స్టేషనులు దాటటము గమనించనేలేదు.

అంతలో ఒక యువకుడు కూర్చున్న స్థలములో నుంచి లేచివచ్చి, మా కెదురుగా

కూర్చుని, ఇంగ్లీషు డైజెస్టు చదవటము మొదలుపెట్టాడు. కొంతసేపటికి గాని అతడు సరిగా చదవటము లేదని మేము కనుక్కొనేకపోయాము. మాలోకి కాస్త చూడటానికి బాగుండేది హనుమాయమ్మ. నాలుగేళ్ళు పెద్దదియినా పాపులముందర నిలబెట్టబడిన బొమ్మలా అలంకరించికొనేది వేరీరావు.

"సమస్కారమండీ అన్నా డా యువకుడు, మావైపు తిరిగి. నేను ఆ సమస్కారము 'ఎవరికా' అనుకున్నాను. హనుమాయమ్మ తనకేమానని సంచేమామైనావడెను. వేరీరావు అంగుకున్నది.

"సమితికి చాలామంది సభ్యులున్నారా? మీరు ఆర్గనైజరు?" అడిగాడు కుతూహలముతో.

ఛాంపియన్
&
ఆ శో క్
కలములు

అందరు కోరుపి

ఉత్తమమైన పనితనంతో
పూర్తిగా గ్యారంటీ గల
కలము.

★

తయారు చేయువారు:

గుజరాత్
ఇంథస్ట్రీస్
లాహార్ ఛాల్
లాల్ కే మాన్ థర్మింగు,
బొంబాయి-2.

కలముల వర్తకులందరి వద్ద,
స్టోర్సులలోను లభించును

★ పరోక్షము - సమక్షము ★

అతడు దేనినిగురించి అడుగుతున్నాడో బోయాము. వేణీరావు జవా విచ్చింది. తెలియక నేనూ నూనూనూనూ తెల్ల "వెయ్యిమందివరకు సభ్యులున్నారు."

మీ బెంగాలి తలకొప్పుయొక్క

ఆకర్షణను పూర్తిచేయుటకు

చిరకాలము నిలబడు సునాసనతో గూడుకొన్న

కేలిఫోర్నియన్ పాపి

★ రిజిస్టర్డ్ బ్రెడ్ మార్కు తలనూనెను వాడండి

ఉచితముగా దొరకును!

ఈ తలకొప్పునుగురించి సవిస్తరముగా దెలుపు రీతి నందిరు కర పత్రమునకు (మీ బాషను తెలియజేయుచు) ఆదవర్ బ్రెక్ మెంట్ డిపార్ట్ మెంట్, పోస్ట్ బాక్స్ 822, బొంబాయి 13 వ్రాయండి. ఇతర తలకొప్పులనుగురించి దెలుపు కరపత్రము లను ఇకముందు వచ్చు ప్రకటనలను చూడండి.

మరియొక దివ్యమైన ఇలొనోవిక్ పరకు

ఇంజనీర్ కంపెనీ లిమిటెడ్, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 88, 90, 92, 94, 96, 98, 100, 102, 104, 106, 108, 110, 112, 114, 116, 118, 120, 122, 124, 126, 128, 130, 132, 134, 136, 138, 140, 142, 144, 146, 148, 150, 152, 154, 156, 158, 160, 162, 164, 166, 168, 170, 172, 174, 176, 178, 180, 182, 184, 186, 188, 190, 192, 194, 196, 198, 200, 202, 204, 206, 208, 210, 212, 214, 216, 218, 220, 222, 224, 226, 228, 230, 232, 234, 236, 238, 240, 242, 244, 246, 248, 250, 252, 254, 256, 258, 260, 262, 264, 266, 268, 270, 272, 274, 276, 278, 280, 282, 284, 286, 288, 290, 292, 294, 296, 298, 300, 302, 304, 306, 308, 310, 312, 314, 316, 318, 320, 322, 324, 326, 328, 330, 332, 334, 336, 338, 340, 342, 344, 346, 348, 350, 352, 354, 356, 358, 360, 362, 364, 366, 368, 370, 372, 374, 376, 378, 380, 382, 384, 386, 388, 390, 392, 394, 396, 398, 400, 402, 404, 406, 408, 410, 412, 414, 416, 418, 420, 422, 424, 426, 428, 430, 432, 434, 436, 438, 440, 442, 444, 446, 448, 450, 452, 454, 456, 458, 460, 462, 464, 466, 468, 470, 472, 474, 476, 478, 480, 482, 484, 486, 488, 490, 492, 494, 496, 498, 500, 502, 504, 506, 508, 510, 512, 514, 516, 518, 520, 522, 524, 526, 528, 530, 532, 534, 536, 538, 540, 542, 544, 546, 548, 550, 552, 554, 556, 558, 560, 562, 564, 566, 568, 570, 572, 574, 576, 578, 580, 582, 584, 586, 588, 590, 592, 594, 596, 598, 600, 602, 604, 606, 608, 610, 612, 614, 616, 618, 620, 622, 624, 626, 628, 630, 632, 634, 636, 638, 640, 642, 644, 646, 648, 650, 652, 654, 656, 658, 660, 662, 664, 666, 668, 670, 672, 674, 676, 678, 680, 682, 684, 686, 688, 690, 692, 694, 696, 698, 700, 702, 704, 706, 708, 710, 712, 714, 716, 718, 720, 722, 724, 726, 728, 730, 732, 734, 736, 738, 740, 742, 744, 746, 748, 750, 752, 754, 756, 758, 760, 762, 764, 766, 768, 770, 772, 774, 776, 778, 780, 782, 784, 786, 788, 790, 792, 794, 796, 798, 800, 802, 804, 806, 808, 810, 812, 814, 816, 818, 820, 822, 824, 826, 828, 830, 832, 834, 836, 838, 840, 842, 844, 846, 848, 850, 852, 854, 856, 858, 860, 862, 864, 866, 868, 870, 872, 874, 876, 878, 880, 882, 884, 886, 888, 890, 892, 894, 896, 898, 900, 902, 904, 906, 908, 910, 912, 914, 916, 918, 920, 922, 924, 926, 928, 930, 932, 934, 936, 938, 940, 942, 944, 946, 948, 950, 952, 954, 956, 958, 960, 962, 964, 966, 968, 970, 972, 974, 976, 978, 980, 982, 984, 986, 988, 990, 992, 994, 996, 998, 1000

G.P.H. 12-X30 TL

బిల్లిద్దరు కార్యనిర్వాహకవర్గసభ్యురాండ్రు. నేను కార్యదర్శినిని."

అతడు అందుకు తన సంతోషాన్ని తెలుపుతూ ఆ సమితిని పొద్దు, నియమావళి ఇమ్మని అడిగాడు. ప్రస్తుతము అవి తన దగ్గర లేవని చెప్పతూ - అనాధ శరణాలయము, హిందీ క్లాసులు, వయోజన పాఠశాల, చేతిపనులు, బాలంతల వైద్యశాల ఏకధాటిగా నడుప బడుతున్నాయని వేణీరావు అనర్థముగా చెప్పేసింది. అతడు వాటివివరాలను ఫోటోలను యిమ్మంటున్నాడు. ఆ మె చెల్లి పంపుతానన్నది. తన చిరునామా తెలపటానికి అతడు ఒక కార్డు ఇచ్చాడు. ప్రసన్న వదనముతో వేణీరావు అందుకొని తన సంచీలో పెట్టుకొన్నది.

"ఇప్పుడు స్త్రీలలో కూడా త్యాగ మూర్తులు ఉద్భవిస్తున్నారు. సమాజసేవకు రాండ్రంటే నాకెంతో గౌరవము. మీకు ఎంతనామర్థ్యము లేకపోతే మీ యిళ్లతో పాటు సంఘాన్ని దిద్దగలుగుతారు! ఒక్కొక్క ఊళ్లో ఎంత పోవల్ సర్వీసు చేస్తున్నారంటారు స్త్రీలు? ప్రతికాళ్లు యంత్రములా నడుపబడుతున్నది. నా విచారము తాటికొద్దానికే - ఏమిటంటే - మన సంఘము ఉన్నదే - అది స్త్రీలకూ రీ విలువలను ఇంకా గ్రహించలేకపోతున్నది. మిమ్మల్ని కలుసుకునే భాగ్యము నాకు కలిగిందందుకు చాలా సంతోషము. నమస్కారము. చెల్లివస్తాను" అంటూ అతడు రైలుదిగి వెళ్లిపోయాడు. రైలు కదిలేవరకూ నిగ్రహించుకొని - ఈ నాటకము తా ఏమిటంటే - వేణీరావు తన పెట్టెకు అంటించిన "మహిళాసమితి" అనే కార్డును చూపించింది. అప్పటికే నాకు అర్థము కాకపోయింది.

"ఈ కార్డు చూడు. అత డొక పత్రికా విలేఖరట!" అంటూ ఒక కార్డు నా చేతికిచ్చింది. "రాత్రంతా మాట్లాడిన ఆ గొంతు విన్నావుకదా. ఆ మాత్రము కంతస్వరము గుర్తించలేవు?" అన్నది వేణీరావు నా ముఖము చూస్తూ. నేను తెలవోయాను.

ఆ మె వాక్యము వ్రాస్తే చెయ్యక ముంజే మేము దిగివలసిన స్థానము వచ్చింది. దిగిన తరువాత నేను అతిడిని గురించే ఆలోచిస్తున్నాను - ఆ నలుడికి సన్మానము చేసిన వాళ్లలో ఈ విలేఖరి కూడా ఉన్నాడా - లేక గుంపులో ఎక్కడైనా ఉన్నాడా? విలేఖరి కనుక తప్పకుండా ఎక్కడో ఉండే ఉంటాడు" అని సమాధానపడ్డాను. అంతలో వేణీరావు కూలివాడికి పెట్టెను తీసుకొని రమ్మని చెప్పతూ "అత డెంత పత్రికా విలేఖరో నేనంత సంఘ సేవకు రాలిని!" అని పెట్టెకు అంటించిన చీటీ కాస్తా లాగిపాడేసింది. ★